

Johan Galtung

USA-England *kontra* Irak

VisdomsNettet
www.visdomsnettet.dk

USA-ENGLAND

kontra

IRAK

Johan Galtung

Visionsnettet
www.visionsnettet.dk

USA-ENGLAND

kontra

IRAK

Af Johan Galtung

(Oversættelse Ebba Larsen)

1. Diagnose:

Lad os forestille os, at det eneste motiv bag USA-England-krigen mod Irak, der begyndte 20. marts 2003, var at beskytte irakerne mod Saddam Husseins sekulære Ba'ath-Sunni regime. Den 1. maj var det statskapitalistiske regime tilintetgjort og magten overtaget af USA og CPA (Coalition Provisional Authority). 9 måneder efter krigens begyndelse var Saddam Hussein krigsfange. Er det en succeshistorie?

Ja – når man med den enkleste logik ser Saddam Hussein ved magten kontra Saddam Hussein uden magt. Men den logik skjuler to vigtige spørgsmål:

- A. Hvor store var de totale omkostninger eller fordele ved dette regimeskift?
- B. Fandtes der mindre bekostelige og alternative metoder til regimeskiftet?

Stater er ikke suveræne, det er mennesker

Argumenterne gælder ikke en holdning imod et regimeskift inde fra og heller ikke imod et regimeskift ude fra ved intervention. Den grundlæggende opfattelse af, at mennesker kan opnå sikkerhed ved hjælp af humanitær intervention kan accepteres. Stater er ikke suveræne, det er mennesker – og det er ikke kun stater, der har behov for sikkerhed, det har de enkelte mennesker også.

For at kunne vurdere omkostninger og fordele skal man bruge de grundlæggende menneskelige behov – dvs. bruttonationalproduktet (BNP) som sammenligningsgrundlag. Begrundelsen for interventionen afhænger derfor af en sammenligning:

- Fordele: BNP-niveauet med intervention og BNP-niveauet uden intervention.
- Omkostninger: BNP-omkostninger ved intervention.

Denne sammenligning skal foretages på årlig basis efter den 20. marts 2003, fordi flere BNP-fordele først viser sig efter lang tid og kan tilpasses opad, når man vil se fordelene uden intervention kontra omkostningerne ved den grundige FN-inspektion af masseødelæggelsesvåben i et regime med menneskerettigheder og som hjælp til at ophæve sanktionerne. De fleste af Saddam-regimets grusomheder blev begået meget tidligere.

Følgende er alene forslag til tænke måder, der indeholder de fire områder: *Overlevelse, velfærd, frihed og identitet.*

A. Overlevelse:

Det er tydeligvis blevet vanskeligere at overleve. Der er tale om 10-15.000 dræbte irakere – det er et højt tal for en intervention selv i dag.

USA's sårede har passeret 500. Forholdstallet er relativt for selve strategien i terrorismen, enten det gælder statslig eller privat terrorisme, men sæt det højt, hvad angår ofre/udøvere for at gøre det umuligt for udøverne at foretage hævnaktioner. Forholdstallene 20-30 er lave set i relation til $3.000-3.100:19=158-163$ ved den 11. september terrorangrebet.

Hvis man udvider definitionen af "Irak-krigen" til at dække USA-Englands luftbombardementer i perioden efter første Irak-krig i 1991, så vil antallet af ofre, men ikke udøvere, blive større og kræve større forholdstal. Og krigen fortsætter.

B. Velfærd:

Krigenes ødelæggelser af huse og infrastruktur, af plantager og landbrug som gengældelse for jordbrugernes forventede samarbejde med modstandsbevægelser, anslår man arbejdsløshedstallet til 70% i flere regioner. Overfyldte hospitaler viser en alvorlig nedgang i evnen til at imødekomme de grundlæggende behov som mad, tøj, beboelse, sundhedsvæsen og uddannelse. Denne nedgang, set i forhold til det høje niveau af de grundlæggende behovstilfredsstillelse i den olierige Ba'ath velfærdsstat, havde en forhistorie i 1980-88-krigen mod Iran, den første Golf-krig og i de økonomiske sanktioner og luftbombardementerne derefter. Der ville imidlertid kunne komme mange goder ud af at ophæve sanktionerne.

C. Frihed:

Den 19. september 2003 vedtog Bremer en lov og annoncerede, at 200 irakiske statsvirksomheder ville blive privatiseret, og han erklærede, at udenlandske firmaer kunne få 100% ejerskab af irakiske banker, mineselskaber og virksomheder. De har oven i købet fået tilladelse til at føre 100% af deres fortjenester ud af Irak. *The Economist* skrev, at disse regler var en "kapitalists drøm".

Geneve-konventionerne kræver, at den slags beslutninger kun kan tages af irakerne selv, og at de ikke skal påtvinges. Det var et velforberejdet autokrati – ikke frihed. Og den samme tendens kan man se i de efterfølgende direkte valg, der bruger den loya jirga-afghanske model med håndplukkede delegater til en lovforsamling eller et kabinet.

D. Identitet:

Det muslimske Irak blev angrebet af to kristne-protestantiske nationer, der var medlemmer af det permanente sikkerhedsråd, og de var i opposition til tre andre – en sekulær katolsk, en sekulær ortodoks og en konfutsiansk. Angrebet begyndte på et af de helligste tidspunkter i shia-islam, Kabala, endog på selve dagen – forårssolhverv 2003 – da Hussein ibn Ali, Mohammeds sønnesøn, blev halshugget i sunni-shia-slaget og blev shia-islams martyr. USA-kommandoen refererede til deres angreb som "halshugning" og baserede det på et vink om, hvor Saddam Hussein – lederen af Irak – kunne være skjult.

I kølvandet på USA's militær kom kristne fundamentalistiske missionærer for at omvende irakerne og politiske missionærer for at påtvinge dem en deling af kirke og stat – det hellige og det verdslige – i modsætning til den islamiske tro, at de er uadskillelige. Der findes en vej til demokrati via moskeen og ulemaen, men det var ikke den vej, USA og Saddam Hussein ville gå. Interventionen har indtil nu ikke bragt nogle identitetsgoder med sig – kun særdeles store omkostninger.

Konklusionen må være: Intervention fører hverken til sikkerhed eller til etablering af grundlæggende menneskelige behov.

Abu Ghraib fængslet uden for Bagdad

2. Prognose:

Og sådan vil det fortsætte under okkupationen.

3. Terapi:

Løsning på problemerne i og omkring Irak kan opnås ved at oprette en 11-parti konfliktmodel i og omkring Irak med 3 partier inde i Irak og 8 ude af Irak. Ved at opdele dem på denne måde kan meget opnås, og man kan tilføje følgende:

I. KONFLIKTPARTIER INDE I IRAK:

Kurderne ønsker uafhængighed og et meget højt niveau af autonomi. Tyrkerne ønsker sikkerhed og autonomi fra kurderne. Sunni-muslimerne ønsker at regere Irak fra Bagdad med verdslig, socialistisk velfærd og statskvaliteter (ba'athisme). Og shia-muslimerne ønsker en islamisk republik for Irak eller i det mindste for dem selv.

II. KONFLIKTPARTIER UDE AF IRAK:

USA ønsker kontrol over Irak fra Bagdad for at få geografisk/politisk kontrol over Golfregionen, og kontrol over Eurasia (fællesbetegnelse for Asien/Europa). Desuden ønsker man samlet økonomisk kontrol over olien og af geografiske/politiske grunde over jøde-kristne fundamentalismen for at beskytte Israel. England ønsker at fortsætte gamle imperialistiske aftaler med Irak. Man ønsker at bevare den specielle

relation at blive valgt af det land, Gud har udvalgt. Japan ønsker at "normalisere Japan" ved at legitimere det japanske militær (SDF) og den specielle relation til at blive valgt af verdens nr. 1. Australien, Spanien, osv. ønsker USA's antiterrorhjælp som tak for deltagelse. Frankrig og Tyskland ønsker, at EU skal være uafhængig af USA i udenrigs- og sikkerheds spørgsmål. Tyrkiet ønsker ikke kurdisk autonomi som præcedens for kurderne i Tyrkiet og beskyttelse mod tyrkere. Syrien, Jordan, Kuwait og Iran ønsker ikke at blive angrebet af USA og ønsker positive relationer til det nye Irak. Saudi-Arabien ønsker at overleve mellem wahhabisme og USA.

11 partier og 10 mål er en simplificering, men det er bedre end "hele verden imod Saddam Hussein". Løsningerne ligger hverken i en enhedsstat påtvunget af kolonialisme baseret på Mosul, Bagdad og Basra, der er dele af det ottomanske imperium (med ca. 61% shia-majoritets diktatur) eller i opdeling i 18 provinser – og heller ikke i 3 stater. Løsningen kunne være en (kon)føderation med høj autonomi for de kurdiske, sunni- og shia-partier med en konføderal hovedstad, men ikke i Bagdad. Kuwait, den 19. provins før den blev koblet fra i 1899 som et protektorat under det britiske imperium, kunne muligvis i det lange løb blive et uafhængigt, men tilknyttet medlem med status i lighed med Liechtensteins relation til Schweiz.

Alternativer: Grundlæggende behov samt hensynsfuld intervention samt konfliktløsning.

LØSNING:

Angriberen skal ud. Irak som konføderation. Åbne grænser til kurdere og shia-arabere. USA-England og en koalition af villige til generelt at sige undskyldt og kompensere. En Conference for Security and Cooperation in the Middle East, CSCME.

VisdomsNettet

www.visdomsnettet.dk